

פרוטוקול מס' 292
מישיבת ועדת העבודה והרווחה
יום שני, ט' בטבת התשנ"ט (28 בדצמבר 1998) שעה 09:30

נכחו:

חברי הוועדה: מקסים לוי - היו"ר
יורי שטרן

מוזמנים:

חה"כ צבי וינברג
עו"ד ג'ודי וסרמן - המוסד לביטוח לאומי
ישראל זהבי - " " "
עו"ד שלמה ליבוביץ - משרד העבודה והרווחה
" רינת ויגלר - " " "
רוני ארד - משרד האוצר
מיכל ברלינר - " " "
נטשה מיכאלוב - " " "

יועץ משפטי: משה בוטון

מנהלת הוועדה: שירלי אברמי

קצרנית: אסתר אלפיה

סדר-היום: הצעת חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) (תיקון - פטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ז-1997 - של חה"כ צבי וינברג.

הצעת חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) (תיקון - פטור
מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ז-1997

היו"ר מקסים לוי:

בוקר טוב, אני פותח את הישיבה. הנושא שעל סדר היום: הצעת חוק הביטוח
הלאומי (נוסח משולב) (תיקון - פטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ז-1997 - של חבר-
הכנסת צבי וינברג. אני רוצה להזכיר שבהצעת החוק מדובר במשפחות אומנות והיה
צורך להגיע לסיכום כלשהו. אני מבין שאכן הגעתם לסיכום.

עורכת הדין שלוה ליבוביץ, בבקשה.

שלוה ליבוביץ:

הסיכום הוא אחרי שלמדנו את הנושא. הגענו למסקנה שמה שמקבלות משפחות
האומנה זה החזר הוצאות אשר ממילא פטורות מתשלום מס הכנסה. לגבי ביטוח לאומי,
הם ייכנסו תחת סעיף המתנדבים, ויהיו מבוטחים דרך סעיף המתנדבים, וזה דורש
תיקון חוק.

היו"ר מקסים לוי:

הם יצטרכו להגיש דו"חות?

שלוה ליבוביץ:

לא, הכל ייחשב כהחזר הוצאות, שום דבר לא ייחשב כהכנסה.

היו"ר מקסים לוי:

אבל לצורך מס גם החזר הוצאות מדווח.

מיכל ברלינר:

אנחנו, במס הכנסה, רואים בהחזר הוצאות הכנסה שממנה מנכים את כל התשלומים,
ובשורה התחתונה לא מחייבים במס. מבחינת הגשת דו"ח, אני חושבת שכן צריך להגיש
דו"ח, אבל לא יהיה שום חיוב.

שלוה ליבוביץ:

אני לא זוכרת שאי-פעם משפחות אומנה הגישו דו"ח, אמנם הם קיבלו מהאוצר
טופס 106, אבל הוא היה חלק מהבעיה הגדולה.

מיכל ברלינר:

מה עשו עד היום?

שלוה ליבוביץ:

הם לא עשו כלום, הורידו להם 5% מס במקור ולא היה שום דיווח.

מיכל ברלינר:

אם זה מה שהיה עד היום, אז המצב לא צריך להשתנות. מי ניכה את המס במקור?

שלוה ליבוביץ:

המשרד הוריד להם מלכתחילה.

היו"ר מקסים לוי:

אבל הם צריכים להגיש דו"ח שנתי.

שלוה ליבוביץ:

עד היום הם לא הגישו.

מיכל ברלינר:

אני לא בטוחה שהם צריכים להגיש.

היו"ר מקסים לוי:

הבעיה היתה ששהם צריכים לדווח על הוצאות, ואחר כך מה ההשלכות של השכר שהם מרוויחים, ואם זה עולה על סכום שהוא פטור ממס?

מיכל ברלינר:

הנקודה היא שחלק מהסכום אותו קיבלו אנחנו, במס הכנסה ראינו בו שכר טירחה, וכך הוא גם הוגדר על ידי הביטוח הלאומי. היום, לאחר בדיקת הנושא ראינו באמת שבעצם כל הסכום משמש עבור אחזקת הילד, וזה בעצם הוצאות ולא שכר טרחה. לכן, אנחנו רואים בכל הסכום כהוצאה, ובשורה התחתונה הם לא צריכים לשלם והם לא חייבים במס.

היו"ר מקסים לוי:

אני מוכן לזה, אבל עד כמה שידוע לי, אדם מרוויח מעסקו סכום מסויים, מס הכנסה מכיר בהוצאות של אותו אדם לצורך עסקו ורואים בזה הוצאה מוכרת. אז נניח ששני בני הזוג במשפחה עובדים ומתפרנסים בכבוד. הם רוצים לתרום לחברה, ואז הם לוקחים ילד לאומנה. שאלתי, האם לאנשים כאלה, בסופו של התהליך, תהיה בעיה?

מיכל ברלינר:

לא, לא תהיה לכם כל בעיה.

היו"ר מקסים לוי:

אם כך, אז מצידו זה בסדר גמור.

מיכל ברלינר:

לכל משפחה ומשפחה ולא משנה מה ההכנסות האחרות שלה, אנחנו רואים בסכום הזה החזר הוצאות.

ג'ודי וסרמן:

אדוני היושב ראש, לענין הביטוח הלאומי רציתי להבהיר. בעקבות הוועדה הזו והמלצת השר, אז כפי שאמרה נציגת מס הכנסה שכל ההכנסה הזאת תוכר כהחזר הוצאות ולא תחוייב במס הכנסה. לכן גם ביטוח לאומי יראה בהכנסה זו החזר הוצאות במס הכנסה, והמשפחה לא תחוייב בתשלום דמי ביטוח.

אני רוצה רק להדגיש בפני הוועדה - וכבר אמרנו זאת כאן - שהעמדה שלנו לא התקבלה בוועדה. עד עכשיו האמהות במשפחות האומנה הוכרו כעובדות עצמאיות, והיו חייבות בתשלום דמי ביטוח, ומקור הבעיה הוא שרצו לפטור אותן. כי ברגע שלא תהיה להן הכנסה החייבת במס, הן לא תהיינה בגדר עובדות עצמאיות, ולא תהיינה מבוטחות בכל הענפים שהיו מבוטחות בהם עד עכשיו.

היו"ר מקסים לוי:

אני מניח שכל משפחת אומנה מבוטחת בביטוח הלאומי בדרך זו או אחרת, ואז, ההכנסה הזאת לא מוסיפה לה ולא גורעת ממנה. אני חושב שהבעיה היא אצל הילד שהולך למשפחת אומנה, לא משלמים עליו שום דבר, מה גורלו?

משה בוטון:

הילד יהיה מבוטח רק מגיל 18.

ג'ודי וסרמן:

הביטוח לילד הוא מכוח ההורים.

הבעיה בעיקר לגבי אשה, עקרת בית שלא עובדת בעבודה אחרת, ויש לה ילד באומנה. עד עכשיו היא הוכרה כאומנה והיתה מבוטחת בביטוח הלאומי כעובדת עצמאית. עם הצעת תיקון זו היא לא תהיה חייבת בתשלום דמי ביטוח, וגם לא תהיה במעמד של עובדת עצמאית.

מסקנה נוספת בוועדה היתה - וזה מסלול חקיקה שהתחלנו בו - בכל זאת לבטח אותה מפני פגיעה בעבודה במסגרת ביטוח מתנדבים. אז זה רק ענין של תיקון תקנות, אנחנו עובדים על זה וכשהתקנות יהיו מוכנות, נביא אותן לאישור ועדה נכבדה זו.

אבל בדברים האחרים היא תיחשב כעקרת בית ולא תהיה מבוטחת.

משה בוטון:

זה מוצדק מפני שלמעשה היא לא עובדת עצמאית, אין לה עסק משלה, וההכנסה היא בעצם החזר הוצאות. אני חושב שמס הכנסה הלך מאוד לקראת משפחות האומנה שגם הן ביקשו זאת. הן לא רצו להתעסק עם מס הכנסה, ולא שביטוח לאומי יראה אותם כעצמאים, ולהגיש דו"חות, ולהטיל עליהם קנסות, פשוט לקבל את זה כהוצאות, כאילו זה לא עסק.

היו"ר מקסים לוי:

אני חושב שבסך הכל הסיכום הזה מקובל על כולם, ואנחנו מברכים על כך.

רינת ויגלר:

רצינו לשאול איך תהיה הפרוצדורה, אתם תוציאו הנחיות?

מיכל ברלינר:

אנחנו נוציא חוזר, ואני חושבת שזה יהיה משנת המס הקרובה, היינו, מינואר 1999.

היו"ר מקסים לוי:

אם כך, אני מעמיד להצבעה את הצעת חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) (תיקון - פטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ז-1997 - של חבר-הכנסת צבי וינברג. מי בעד? מי נגד?

ה צ ב ע ה

בעד - 3
נגד - אין
נמנעים - אין

הצעת החוק התקבלה

היו"ר מקסים לוי:

בעד - 3, נגד - אין, הצעת חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) (תיקון - פטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ז-1997, נתקבלה.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

(הישיבה ננעלה בשעה 10:00)